

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

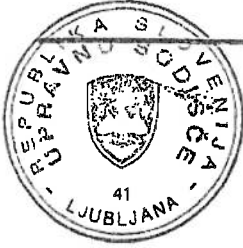
UPRAVNO SODIŠČE RS, LJUBLJANA

28.8.2024

Podpis pristojne
sodne osebe:

REPUBLIKA
SLOVENIJA
UPRAVNO
SODIŠČE

I U 733/2020-48

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je po višji sodnici mag. Barbari Fajdiga,

v upravnem sporu tožeče stranke: 1. **REPUBLIKA SLOVENIJA, VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO**, Trg OF 13, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju prvotožnik);

2. , ki jo zastopa '

(v nadaljevanju drugotožnik) zoper toženo

stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Dunajska 22, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja**,

o **tožbi** zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-34/29291/12 z dne 26. 5. 2020,

po dne 28. avgusta 2024 opravljeni javni glavni obravnavi,

istega dne

RAZSODILO:

- I. Tožbi se ugodi. Odločba Informacijskega pooblaščenca št. 090-34/29291/12 z dne 26. 5. 2020 in odločba Vrhovnega državnega tožilstva VDT-Tu-9-5/6/2020 z dne 27. 1. 2020 se odpravita in se zadeva odstopi Okrožnemu državnemu tožilstvu v Novem mestu.
- II. Tožena stranka je dolžna povrniti prvotožniku stroške postopka v znesku 25,00 EUR v roku 15 dni, po preteku tega roka z zakonskimi zamudnimi obrestmi do prenehanja obveznosti.
- III. Tožena stranka je dolžna povrniti drugotožniku stroške postopka v znesku 469,70 EUR v roku 15 dni, po preteku tega roka z zakonskimi zamudnimi obrestmi do prenehanja obveznosti.

OBRAZLOŽITEV:*O izpodbijani odločbi:*

1. Toženka je na podlagi 2. člena Zakona o Informacijskem pooblaščenju (v nadaljevanju ZDIJZ), tretjega in četrtega odstavka 27. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju; ZDIJZ) in prvega odstavka 248. člena ter prvega odstavka 252. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) izdala izpodbijano odločbo, s katero je: (i) delno ugodila pritožbi (v nadaljevanju: prosilec) z dne 9. 2. 2020 in v 1. točki izreka odpravila odločbo Vrhovnega državnega tožilstva VDT-Tu-9-5/6/2020 z dne 27. 1. 2020 (v nadaljevanju Odločba VDT 27-1-20) v delu, ki se nanaša na sklep o zavrženju kazenske ovadbe ter odločila: „Organ je dolžan prosilcu v 31 dni od vročitve te odločbe posredovati fotokopijo sklepa št. NM-Kt/14157/2018/NČ/db z dne 30. 7. 2019, pri čemer je na dokumentu dolžan prekriti naslove stalnih prebivališč osumljencev v izreku sklepa.“ (1. točka izreka); (ii) zavrnila pritožbo prosilca z dne 9. 2. 2020 v delu, ki se nanaša na dostop do preostale zahtevane dokumentacije v državno tožilskem spisu št. Kt/14157/2018 in v delu, v katerem je organ skladno s prejšnjo točko izreka te odločbe dolžan prekriti varovane osebne podatke (II. točke izreka); in (iii) ugotovila, da posebnih stroškov ni bilo.
2. Iz obrazložitve izhaja, da je VDT zavrnil zahtevo prosilca z dne 11. 6. 2019, v kateri je zahteval informacijo, v kateri fazi je postopek preiskave javnega naročila JN1260/2017, razpis za izbiro izvajalca za opravljanje prevozov otrok v OŠ

Žužemberk za obdobje 4 let, oziroma v primeru, da je zadeva zaključena, je zahteval kopije vseh dokumentov spisa (v nadaljevanju Zahteva). VDT je upošteval prvi odstavek 4. člena ZDIJZ ugotovilo, da se Zahteva nanaša na kopije vseh dokumentov v državnotožilskem spisu št. Kt/14157/2018; da zahtevane informacije spadajo v delovno področje Okrožnega državnega tožilstva v Novem mestu; da so zadostno individualizirane; da dokumenti obstajajo v materializirani obliki in da zavezanec z njimi razpolaga. Pri odločanju je upošteval tudi mnenje pristojnega državnega tožilca, ki je razkritju podatkov nasprotoval. VDT je Zahtevo zavrnilo, ker dostop do sodnih in tožilskih spisov ureja *lex specialis* Zakon o državnem tožilstvu (v nadaljevanju: ZDT-1) in zaradi domneve nedolžnosti v njeni ustavni razsežnosti, zaradi varovanja in ohranjanja domneve nedolžnosti v zvezi z varstvom osebnih podatkov, saj bi bili z razkritjem javnosti neupravičeno posredovani osebni podatki, za razkrije katerih ni pravne podlage, torej tudi na podlagi izjeme iz 3. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, ki napotuje na uporabo določb Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju: ZVOP-1), Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: Splošna uredba o varstvu podatkov). VDT je ugotovilo, da v obravnavanem primeru ni mogoče uporabiti instituta delnega dostopa po 7. členu ZDIJZ in prvemu odstavku 19. člena Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja na način, da se izločijo podatki, ki predstavljajo izjemo po 3. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ.

3. Toženka je pritožbi prosilca delno ugodila. Iz obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja: (i) da je organ zavezanec za dostop do informacij javnega značaja po 1. členu ZDIJZ in da organ z zahtevanimi dokumenti razpolaga v materializirani obliki; (ii) da so predmet presoje dokumenti državnotožilskega spisa Kt/14157/2018. Toženka je zavzela stališče, da ZDIJZ in ZDT-1 nista v razmerju *lex specialis*, saj ne urejata iste pravice (različen objekt varstva) in ne služita doseganju istega cilja in se sklicevala na sodno prakso¹. Toženka je ugotovila, da za dostop do kazenske ovadbe in vse preostale dokumentacije v celoti, razen do dela sklepa o zavrženju kazenske ovadbe, obstoji izjema varstva osebnih podatkov po 3. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ in Zahtevo v tem delu zato zavrnila. Toženka je odločila tudi, da je delno razkritje sklepa o zavrženju kazenske ovadbe dopustno na podlagi 1. alineje tretjega odstavka 6. člena ZDIJZ. Pojasnila je, da so stranski udeleženci funkcionar (župan) in javni uslužbenci občine, da se tematika zahtevanega dokumenta nanaša na informacije, ki so neposredno povezane s porabo javnih sredstev in da se z delnim dostopom do zahtevanega dokumenta omogoča pregled nad ravnanjem tožilstva in policije pri odločanju v pomembnih javnih zadevah (kamor spadajo tudi upravljanje oziroma

¹ Sodba Vrhovnega sodišča I Up 731/2005 z dne 4. 10. 2007, sodbe Upravnega sodišča I U 658/2009-10 z dne 27. 10. 2010, sodbe in sklepa Upravnega sodišča U 1676/2003, U 1876/2017-18 z dne 3. 4. 2019, I U 2751/2017-13 z dne 28. 11. 2018. Smiselno enako stališče pa izhaja tudi sodbe in sklepa Vrhovnega sodišča št. X Ips 312/2015 z dne 28. 11. 2018 (točka 20) ter sodbe Sodišča EU v zadevi št. C-2115/17.

uporaba in razpolaganje z javnimi sredstvi). Toženka je odločila, da je sklep o zavrženju kazenske ovadbe št. NM- Kt/14157/2018/NČ/db z dne 30. 7. 2019 prosto dostopna informacija javnega značaja, pri čemer je organ dolžan prekriti v izreku sklepa navedene naslove stalnih bivališč osumljencev, saj gre za varovane osebne podatke. Toženka je ugotovila, da javni interes za razkritje informacij, ki so bile predmet presoje in predstavljajo izjemo od prostega dostopa po 3. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, ni večji od interesa, zaradi katerega so ti podatki zavarovani kot zakonska izjema. Posledično po mnenju toženke tudi niso izpolnjeni pogoji za razkritje presojanih dokumentov na podlagi drugega odstavka 6. člena ZDIJZ. V zvezi z načelom domneve nedolžnosti je toženka pojasnila, da se dostop do dokumentov na podlagi določb ZDIJZ ne presoja z vidika okoliščin posameznega prošilca, temveč z vidika vsebine informacij, ki so zahtevane in, da se odloča z učinkom erga omnes.

Povzetek navedb prvotožnika

4. Prvotožnik uveljavlja tožbene razloge po 1. in 2. točki prvega odstavka 27. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju: ZUS-1) in predlaga, da sodišče tožbi ugodi, odpravi odločbo toženke št. 090-34/2020/12 z dne 26. 5. 2020 ter odločbo prvotožnika št. VDT-Tu-9-5/6/2020 z dne 27. 1. 2020 ter zadevo odstopi pristojnemu organu, to je Okrožnemu državnemu tožilstvu v Novem mestu v ponovni postopek ter predlaga odločitev o stroških v skladu s Pravilnikom o povrnitvi stroškov tožnikov v upravnem sporu. Podrejeno prvotožnik sodišču predlaga, da tožbi ugodi, odpravi odločbo toženke št. 090-34/2020/5 z dne 26. 5. 2020 in s sodbo odloči o stvari, saj narava stvari to dopušča, podatki postopka pa dajejo za to zanesljivo podlago ter da odloči o stroških v skladu s Pravilnikom o povrnitvi stroškov tožnikov v upravnem sporu.
5. Navaja, da pri omejitvah dostopa do informacije javnega značaja ni moč izhajati zgolj iz samih določb ZDIJZ, pač pa je treba upoštevati pravno ureditev v celoti, od ustavno (in konvencijsko) zavarovanih človekovih pravic in temeljnih svoboščin do omejitev, ki so uzakonjene v drugih, zlasti v postopkovnih zakonih. To poudarjeno velja za posebna določila področne procesne zakonodaje glede (ne)javnosti postopkov in glede omejenih možnosti posameznikov za vpogled v dokumente, ki se nanašajo na kazenski pregon in se nahajajo v tožilskih in sodnih spisih v (pred)kazenskih zadevah. Če procesni zakon za določeno vrsto postopka ne določa javnosti posamezne faze postopka, potem prošilcu za dostop do informacije javnega značaja v tem delu ni mogoče priznati v zakonu utemeljenega pravnega interesa. Razlogi, da so posamezne faze postopka zaprte za javnost, niso utemeljeni zgolj v tem, da bi razkritje tovrstnih podatkov škodovalo izvedbi kazenskega pregona ali postopka s prekrški (izjema po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ) ali izvedbi pravnega, nepravdnega ali drugega sodnega postopka (izjema po 8. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ), pač pa so utemeljeni tudi v človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah posameznika, kot

na primer varstvo človekove osebnosti in dostojanstva v kazenskih in vseh drugih pravnih postopkih po 21. členu Ustave RS, domneva nedolžnosti po 27. členu Ustave RS, pravica do osebnega dostojanstva in varnosti po 34. členu Ustave RS, varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic po 35. členu Ustave RS, varstvu osebnih podatkov v 38. členu Ustave RS.

6. Navaja, da dostop do sodnih in tožilskih spisov ureja področna (procesna) zakonodaja in to kot *lex specialis*. ZKP v 128. členu osebam, ki niso stranke v postopku, dostop do sodnih spisov omejuje s potrebo po izkazu opravičenega interesa, ki ga, dokler postopek teče, presoja sodeči sodnik, po končanem postopku pa predsednik sodišča ali uradna oseba, ki jo določi. Podobno ZDT-1 v prvem odstavku 181. člena omejuje krog oseb, ki lahko imajo dostop do spisov državnega tožilstva, in določa, od katere faze dalje je vpogled sploh možen. Po navedeni določbi pridobijo dostop do vsebine osebnih in drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov in evidenc, ki se nanašajo na njih, posamezniki, na katere se nanašajo, ali druge osebe, ki so v njih navedene v zvezi s pristojnostmi iz prvega odstavka 19. člena tega zakona, šele po zastaranju kazenskega pregona ali po pravnomočnosti sodbe. Pred potekom rokov iz prejšnjega stavka lahko dostopajo do vsebine osebnih ali drugih podatkov samo v okviru sodnega postopka ali na podlagi odločbe sodišča. Pravico do vpogleda v vsebino osebnih ali drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov državnega tožilstva ima še pred njihovim arhiviranjem tudi vsaka pravna ali fizična oseba, ki za to izkaže pravni interes, če to ne posega v določbe prejšnjega stavka ter ne škoduje interesom postopka, tajnosti postopka ali zasebnosti oseb. Vpogled dovoli vodja pristojnega državnega tožilstva. Prvotožnik izpostavlja, da navedeno potrjuje Vrhovno sodišče RS s sodbo X Ips 4/2020 z dne 27. 5. 2020, ki je zavzelo pravno stališče, da imajo pri dostopu do informacij javnega značaja posebna določila področne (procesne) zakonodaje glede možnosti oseb za vpogled v spise sodišč in drugih pristojnih organov značaj specialne ureditve (*lex specialis*) glede na ZDIJZ, kar se nanaša tudi na kazenski pregon in informacije, ki se nahajajo v državnotožilskih in sodnih spisih v (pred)kazenskih zadevah. ZDIJZ se zato lahko kot splošnejši predpis uporablja le v tistih primerih in v zvezi z dostopom do tistih informacij, do katerih dostop ni urejen z navedenimi specialnimi zakoni, torej le pri dostopu do tistih podatkov, pridobljenih ali sestavljenih zaradi kazenskega pregona, ki se ne nahajajo v državnotožilskih ali sodnih spisih. Predmet zahteve prosilca so dokumenti oziroma informacije, ki se nahajajo v državnotožilskem spisu in so nastali v (pred)kazenskem postopku. Ker je toženka pri svojem odločanju dovolila dostop do zahtevanih podatkov v nasprotju z zgoraj navedenimi določbami ZKP in ZDT-1 (t. j. brez opravičenega oziroma pravnega interesa), predstavlja po mnenju prvotožnika njena odločitev kršitev 1. točke prvega odstavka 27. člena ZUS-1 (nepravilna uporaba zakonskega predpisa). Prvotožnik navaja, da zgoraj navedeno materialnopravno stališče Vrhovnega sodišča RS vpliva tudi na pristojnost za odločanje o vlogi prosilca. Določb ZDIJZ kot splošnejšega predpisa tako ni mogoče uporabiti za določitev

pristojnega organa, saj Zakon o državnem tožilstvu (ZDT-1) kot posebni predpis v 181. členu določa, da o vpogledu v spis odloča vodja pristojnega državnega tožilstva. Zoper odločbo vodje pristojnega državnega tožilstva ni pritožbe, po splošnih pravilih ZUP pa je dovoljen upravni spor. V konkretni zadevi sta bila za odločanje o zahtevi prosilca nepristojna tako organ prve stopnje (prvotožnik) kot organ druge stopnje (toženka). Skladno z zadnjim stavkom prvega odstavka 181. člena ZDT-1 je za odločanje o zahtevi za dostop do informacij javnega značaja v kazenskih spisih izključno pristojen vodja pristojnega državnega tožilstva. ZDT-1 (drugače kot ZDIJZ) vodi pristojnega državnega tožilstva ne omogoča, da za odločanje o takšni zahtevi pooblasti drug organ. ZDT-1 ne določa pravnega sredstva zoper odločitev vodje pristojnega tožilstva, možna pa je tožba v upravnem sporu. Navedeno pomeni, da toženka ni bila upravičena odločati o pritožbi prosilca in tudi ni bila upravičena izdati izpodbijane odločbe. V zadevi sta tako odločala organa (prvotožnik in toženka), ki za odločanje o tej zadevi nista pristojna, zato je skladno s 1. točko drugega odstavka 237. člena ZUP podana absolutna bistvena kršitev pravil upravnega postopka. Zaradi navedenega sta obe odločbi nezakoniti in ju je treba odpraviti.

7. Prvotožnik podrejeno izpodbija odločbo tudi zaradi kršitev: (i) 3. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ; (ii) 6. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ.

Povzetek navedb drugotožnika

8. Drugotožnik meni, da je toženka napačno in zmotno ugotovila dejansko stanje ter nepravilno uporabila materialno pravo, zato predlaga, da se Odločba 26-5-20 odpravi. Navaja, da prosilec ni oseba, ki bi bil upravičen pridobiti sklep o zavrnjenju ovadbe ali zahteve za uvedbo preiskave z izkazanim pravnim interesom na podlagi ZKP oziroma ZDT-1, zato je Zahtevo in pritožbo treba zavrniti. Zavrnjena kazenska ovadba se vsebinsko prekriva z inšpekcijskimi odločbami in postopki po Zakonu o prekrških, ki se še vodijo. Dokument se nahaja v spisu, ki ga vodi državno tožilstvo. Razkritje informacij bi lahko škodovalo interesom inšpekcijskega in prekrškovnega postopka. Vrhovno sodišče je navedeno problematiko razčistilo v sodbi X Ips 4/2020. Tožnik meni, da je dostop do informacij iz spisov kazenskega postopka urejen v 128. členu ZKP in uporaba ZDIJZ ni pravilna. Drugotožnik še navaja, da je bila sodba Vrhovnega sodišča RS I Up 731/2005, na katero se sklicuje toženka, izdana v specifičnih okoliščinah konkretnega primera. V obravnavanem sporu drugotožnik meni, da se ZDIJZ lahko uporabi le glede dostopa do tistih podatkov, ki so bili pridobljeni ali sestavljeni zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ki se ne nahajajo v sodnih ali državnotožilskih spisih. Meni, da bi za odločitev v zadevi morali uporabiti 181. člen ZDT-1 kot specialni predpis v povezavi s 127. členom ZKP, ki urejata pridobitev informacij v zvezi s kazenskimi postopki. Napačno je bilo vodenje postopka na VDT. Po prvem odstavku 181. člena ZDT-1 odloča o vpogledu

vodja pristojnega državnega tožilstva, zoper odločitev katerega ni pravnega sredstva po ZDT-1.

Povzetek navedb toženke

9. Toženka predlaga zavrnitev tožbe in se v izogib ponavljanju sklicuje na izpodbijano odločbo. Ponavlja svoje stališče, da 128. člen ZKP, 181. člen ZDT-1 in ZDIJZ niso v razmerju *lex specialis*, ker ne urejajo iste pravice. Določbi ZKP in ZDT-1 se nanašata na pravico posameznikov, ki izkažejo opravičen interes do pregleda in prepisa spisa v posamezni kazenski zadevi oziroma pravico do vpogleda v vsebino osebnih ali drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov državnega tožilstva, medtem ko ZDIJZ ureja pravico vsakogar, da dostopa do različnih dokumentov - informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo organi kot zavezanci po ZDIJZ. Gre za različne pravne podlage in za urejanje dveh različnih pravic, in sicer na eni strani za pravico dostopa do informacij javnega značaja, ki izhaja iz drugega odstavka 39. člena Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava), na drugi strani za pravico strank oziroma drugih upravičencev, ki imajo interes v posameznem kazenskem postopku, in je v okviru pravice do enakih procesnih jamstev, zagotovljena v okviru 22. člena Ustave. ZDIJZ ni namenjen pridobivanju dokumentov za potrebe posameznika v posameznem (pred)kazenskem postopku, ampak je namenjen širši javnosti. Toženka pripominja, da zakonodajalec pri dostopu do informacij javnega značaja ne bi določil izjeme kazenskega pregona po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, če bi štel, da ZDIJZ ne velja za dostop do dokumentov, pridobljenih ali sestavljenih zaradi kazenskega pregona, pri čemer je celo posebej upošteval (pred)kazenski postopek v okviru Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja. Meni, da ne glede na najnovjšo odločitev Vrhovnega sodišča s sodbo X Ips 4/2020 z dne 27. 5. 2020 ni mogoče iz določb ZDIJZ, ZDT-1 in ZKP sklepati, da je zakonodajalec v primeru dokumentov, pridobljenih ali sestavljenih zaradi kazenskega pregona, ki se nahajajo v sodnih in državnotožilskih spisih, v celoti izključil uporabo določb ZDIJZ in s tem tudi pristojnost toženke za presojanje dostopa do teh dokumentov. Toženka v podkrepitev svojih navedb povzema (i) navedbe Ministrstva za javno upravo v predlogu zakona, ki se nanašajo na usklajenost predloga s predlogi posameznih subjektov in (ii) mnenje Ministrstva za javno upravo, Službe za transparentnost, integriteto in politični sistem, št. 090-64/2017-2 z dne 8. 6. 2017, iz katerih izhaja, da je ZDIJZ tisti krovni zakon, ki določa, kdaj gre za javno dostopne podatke, torej kdaj sme zavezanec na podlagi zahteve za dostop do informacij javnega značaja te podatke razkriti javnosti. Da je ZDIJZ sistemski zakon, ZDT-1 in ZKP pa v nobeni določbi izrecno ne derogirata določb ZDIJZ oziroma pravice dostopa do informacij javnega značaja ne urejata drugače, smiselno po mnenju toženke izhaja tudi iz stališča Upravnega sodišča v sodbi I U 1911/2012-30 z dne 23. 12. 2013, v zvezi z Zakonom o

bančništvu. Toženka meni, da je pravna podlaga za razkritje določenih osebnih podatkov v 1. alineji tretjega odstavka 6. člena ZDIJZ.

K I. točki izreka

10. Sodišče je izvedlo vse predlagane dokaze in sicer prebralo dokaze, ki so v sodnem spisu označeni kot priloga A1, A2, B1, C1, dokaze sodnega spisa IU 789/2020, označeni kot priloge od A1 do A5, od B1 do B12, v soglasju s strankami štelo za prebrane vse listine spisa toženke št. 090-34/2020.

Tožba je utemeljena.

11. V obravnavani zadevi je predmet presoje upravičenost do dostopa do dokumentov državnotožilskega spisa in sicer sklepa o zavrženju kazenske ovadbe št. NM-Kt/14157/2018/NČ/db z dne 30. 7. 2019 s prekritimi naslovi stalnih prebivališč osumljencev v izreku sklepa (v nadaljevanju Sklep 30-7-19). Ni sporno, da se Sklep 30-7-19 nahaja v spisu, ki ga vodi državno tožilstvo in da prosilec ni upravičen do pridobitve Sklepa 30-7-19 o zavrženju ovadbe na podlagi ZKP oziroma ZDT-1.
12. Utemeljeno tožnika opozorita, da se je Vrhovno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju Vrhovno sodišče RS) v sodbi X Ips 4/2020 z dne 27. 5. 2020 že opredelilo do vprašanj, ki so bistvena tudi za presojo v tem upravnem sporu. Vrhovo sodišče RS je razsodilo, da je dostop do informacij iz spisov kazenskega postopka urejen v 128. členu ZKP, ki ne ureja zgolj upravičenj strank kazenskega postopka, temveč tudi vsake druge osebe, ki ima opravičen interes (prvi odstavek)² in ga izkaže pred pristojnim organom (drugi odstavek)³. Po presoji Vrhovnega sodišča RS tudi iz 181. člena ZDT-1 izhaja, da je ta zakon uredil pravico različnih oseb do seznanitve s podatki, s katerimi razpolaga državno tožilstvo v zvezi z njegovimi pristojnostmi.⁴ Določbe navedenih procesnih oziroma organizacijskih zakonov so po presoji Vrhovnega sodišča RS torej omejene na specifične dokumente oziroma informacije, ki se vodijo z zvezi z določenimi postopki in pristojnostmi. Ti zakoni, kot je ugotovilo Vrhovo sodišče RS, urejajo posebna pravila za dostopanje do navedenih informacij ter vsebujejo

² Ta določa: "Vsakemu, ki ima opravičen interes, se sme dovoliti pregled in prepis posameznih kazenskih spisov."

³ Ta določa: "Dokler postopek teče, dovoljuje pregled in prepis spisov organ, pred katerim teče postopek; ko pa je postopek končan, dovoli to predsednik sodišča ali uradna oseba, ki jo on določi. Če so spisi pri državnem tožilcu, dovoljuje pregled in prepis državni tožilec."

⁴ Prvi odstavek tega člena določa: "Dostop do vsebine osebnih in drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov in evidenc, ki se nanašajo na njih, pridobijo posamezniki, na katere se nanašajo, ali druge osebe, ki so v njih navedene v zvezi s pristojnostmi iz prvega odstavka 19. člena tega zakona, šele po zastaranju kazenskega pregona ali po pravnomočnosti sodbe. Pred potekom rokov iz prejšnjega stavka lahko dostopajo do vsebine osebnih ali drugih podatkov samo v okviru sodnega postopka ali na podlagi odločbe sodišča. Pravico do vpogleda v vsebino osebnih ali drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov državnega tožilstva ima še pred njihovim arhiviranjem tudi vsaka pravna ali fizična oseba, ki za to izkaže pravni interes, če to ne posega v določbe prejšnjega stavka ter ne škoduje interesom postopka, tajnosti postopka ali zasebnosti oseb. Vpogled določa vodja pristojnega državnega tožilstva."

v zvezi s tem tudi tem postopkom ter pravicam oseb, ki se v njih nahajajo, posebej prilagojene omejitve.⁵

13. Vrhovno sodišče RS je že presodilo, da imajo pri dostopu do informacij posebna določila področne (procesne) zakonodaje glede možnosti oseb za vpogled v spise sodišč in drugih pristojnih organov značaj specialne ureditve (*lex specialis*) glede na določbe ZDIJZ. To se po presoji Vrhovnega sodišča RS nanaša tudi na kazenski pregon in informacije, ki se nahajajo v tožilskih oziroma sodnih spisih v (pred)kazenskih zadevah. ZDIJZ se lahko kot splošnejši predpis uporablja le v tistih primerih in v zvezi z dostopom do tistih informacij, do katerih dostop ni urejen z navedenimi specialnimi zakoni. V obravnavanem sporu to pomeni, da se ZDIJZ lahko uporabi le glede dostopa do tistih podatkov, ki so bili pridobljeni ali sestavljeni zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ki se ne nahajajo v sodnih ali državno-tožilskih spisih, na kar pravilno opozori drugotožnik.⁶ Za odločitev v zadevi bi tako moral biti uporabljen 181. člen ZDT-1 kot specialni predpis v povezavi s 127. členom ZKP, ki urejata pridobitev informacij v zvezi s kazenskimi postopki, kot to utemeljeno navajata tožnika. Glede na navedeno je zaradi napačne pravne podlage tudi dejansko stanje ostalo v postopku deloma nepopolno ugotovljeno. Za odločanje o dostopu do sklepa o zavrženju ovadbe je tako, na kar pravilno opozorita tožnika, specialna pravna podlaga v 181. členu ZDT-1⁷, ki jo je prav z namenom ureditve dotedanje pravne praznine uredil zakonodajalec z novelo ZDT-B. Tako glede na navedeno tudi glede pristojnosti za odločanje ni mogoče uporabiti splošnejšega ZDIJZ. Po prvem odstavku 181. člena ZDT-1 odloča o vpogledu vodja pristojnega državnega tožilstva, zoper odločitev katerega ni pravnega sredstva po ZDT-1,⁸ možna pa je tožba v upravnem sporu, saj ta odločitev pomeni upravni akt (2. člen ZUS-1). Toženka in prvotožnik o prošnji prosilca na podlagi zakona tako nista pristojna odločati in je zato tudi tožbeni ugovor absolutno bistvene kršitve pravil postopka utemeljen, ker sta o zadevi odločala organa, ki po zakonu za to nista pristojna.
14. V zvezi s sklicevanjem toženke na sodbo I Up 731/2005, slednja ni uporabljiva v tem upravnem sporu in se sodišče sklicuje na stališče Vrhovnega sodišča RS, da je bila izdana v specifičnih okoliščinah konkretnega primera ter da je že v njej poudarilo tudi, da je treba v vsakem primeru zahtevane informacije ugotoviti tudi, ali iz določb posameznega zakona, ki ureja določeno področje izvrševanja javnih nalog, ne izhaja prepoved posredovanja določenih podatkov. Poudarilo je tudi, da je ob tem treba upoštevati, da takih prepovedi v posameznih področnih zakonih ZDIJZ ob odsotnosti izrecnih prehodnih zakonskih določb s svojo uveljavitvijo ni razveljavil. Že tedaj je poudarilo tudi, da če bi za pridobitev iste informacije veljali različni pogoji v primeru, če bi jo posredovali različni organi,

⁵ Tako Vrhovno sodišče RS v sodbi X Ips 4/2020 z dne 27. 5. 2020.

⁶ Prav tam.

⁷ Kot pravno podlago za pridobitev podatkov iz spisa Državnega tožilstva navedeno določbo navaja tudi Vrhovno sodišče v sodbi II Ips 770/2008 z dne 17. 5. 2012.

⁸ Tako Vrhovno sodišče RS v sodbi X Ips 4/2020 z dne 27. 5. 2020.

bi šlo za očitno izigravanje zakonskih omejitev in varstev, ki so jih določili ZDIJZ in drugi relevantni zakoni.⁹

15. V zvezi z v izpodbijani odločbi uporabljeni pravni podlagi, se sodišče sklicuje na že zavzeto stališče Vrhovnega sodišča RS, da varstvo osebnih podatkov, ki je bilo uporabljeno tudi v navedenem primeru, ureja Splošna uredba o varstvu podatkov.¹⁰ Ta glede varstva osebnih podatkov iz sodnih postopkov uvaja posebno ureditev (glej npr. 20 točko preambule, 55. člen). Tako je na podlagi tega neposredno učinkujočega predpisa odločanje o varstvu navedenih osebnih podatkov izključno v pristojnosti samih sodišč, kar mora biti upoštevano tudi v postopku dostopa do informacij javnega značaja in narekuje posebna pravila.¹¹
16. Sodišče je po ugotovitvi, da je podana absolutna bistvena kršitev pravil upravnega postopka iz 1. točke drugega odstavka 237. člena ZUP, ker izpodbijanega akta ni izdal pristojni organ, na podlagi prve alineje prvega odstavka 64. člena ZUS-1 tožbi ugodilo. Na podlagi četrtega odstavka 64. člena ZUS-1 je odpravilo odločbo toženke št-090-34/2020/12 z dne 26. 5. 2020 in odločbo Vrhovnega državnega tožilstva št. VDT-Tu-9-5-/6/2020 z dne 27. 1. 2020 ter poslalo zadevo v odločitev pristojnemu organu, ki je na podlagi prvega odstavka 181. v zvezi s 187. členom ZDT-1 Okrožno državno tožilstvo v Novem mestu.

K II. točki izreka:

17. Sodišče je o povrnitvi stroškov postopka odločilo na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUS-1 in Pravilnika o povrnitvi stroškov tožniku v upravnem sporu. Za prvotožnika je sodišče upoštevalo, da je bila zadeva rešena na glavni obravnavi ter, da ni imel odvetnika za pooblaščenca in mu je zato na podlagi tretjega odstavka 3. člena Pravilnika priznalo 25,00 EUR stroškov postopka. Za drugotožnika je sodišče upoštevalo, da je bila zadeva rešena na glavni obravnavi, da je imel drugotožnik v postopku pooblaščenca, ki je odvetnik, zato mu je priznalo stroške v višini 385,00 EUR (četrti odstavek 3. člena Pravilnika), z zahtevanim 22 % DDV, skupaj znesek 469,70 EUR. V primeru zamude s plačilom stroškov postopka, je toženka dolžna plačati tudi zakonske zamudne obresti od stroškov postopka tečejo od poteka roka za njihovo prostovoljno plačilo (prvi odstavek 299. člena Obligacijskega zakonika) do prenehanja obveznosti.

⁹ Tako Vrhovno sodišče RS v sodbi X Ips 4/2020 z dne 27. 5. 2020.

¹⁰ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES - Splošna uredba o varstvu podatkov.

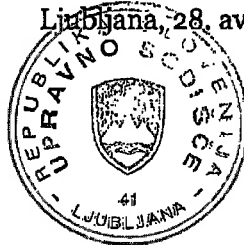
¹¹ Tako Vrhovno sodišče RS v sodbi X Ips 4/2020 z dne 27. 5. 2020.

PRAVNI POUK:

Zoper to sodbo ni pritožbe (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Samostojna pritožba zoper sklep o stroških ni mogoča.

Ljubljana, 28. avgust 2024

Višja sodnica
mag. Barbara Fajdiga, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom
Podpis pritojne sodne osebe:

